

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

22/23

Sari Barck ja Sami Mäkelä

1. Määräykset, ohjeet, linkit
2. HOKS
3. Mihin tunnustetaan?
4. Mihin tunnustetaan jatkuu
5. Mistä tunnustetaan?
6. Tunnustaminen
ulkomaalaisista todistuksista
7. Miten tunnustetaan ja kuka
tunnustaa

8. Osaamisen vastaavuuden ja
ajantasaisuuden arviointi
9. Arvosanan korottaminen
10. Arvosanan tarkistaminen
11. Arvosanan oikaisu
12. Salassapito ja tietosuoja

1. Määräykset, ohjeet ja linkit

Opetushallituksen määräys Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa koulutuksessa (uusi määräys 1.8.2021)

[Määräys osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteista ja arvosanojen muuntamisesta OPH-1634-2021.pdf](#)

Opetushallituksen ohje todistuksiin ja niiden liitteisiin merkittävistä tiedoista

[Ohje todistuksiin ja niiden liitteisiin merkittävistä tiedoista ammatillisessa koulutuksessa](#)

TAI toimintaohje osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen

https://www.turkuai.fi/sites/default/files/atoms/files/toimintaohje_osaamisen_tunnistaminen_ja_tunnustaminen.pdf

TAIn osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma

https://www.turkuai.fi/sites/default/files/atoms/files/ta_in_osaamisen_arvioinnin_toteuttamissuunnitelmapohja_perustutkinnoille_21.12.2020_002.pdf

2. HOKS

- **HOKSin** tekeminen alkaa opiskelijan tavoitteiden määrittelystä.
- **Hoks keskustelussa selvitetään opiskelijan osaaminen** suhteessa suoritettavan tutkinnon perusteisiin ja opiskelijan tavoitteisiin. – **vastuuopettaja**, tarvittaessa opinto-ohjaaja ja muut opettajat
  - **osaamisen tunnistaminen**
- Opiskelija tallentaa todistukset Wilmaan **HOKSin liitteiksi** ja nimeää ne.
- **Vastuuopettaja** tarkistaa alkuperäiset todistukset ja kirjaa osaamisen tunnistamisen johtopäätökset **HOKSin kohtaan E**.
- **Osaamista** tunnustetaan säädösten, määräysten ja ohjeiden mukaan.
- Osaaminen tunnustetaan **alkuperäisten arvosanojen mukaisesti**.
- **HOKS keskustelussa sovitaan mitä tunnustetaan**.

3. Mihin tunnustetaan?

- Osaamisen tunnustaminen tehdään aina **suoritettavaan tutkintoon**, sen muodostumisen ja tutkinnon osien laajuuksien mukaisesti.
- Voidaan tunnustaa **osaaminen, joka vastaa** suoritettavan tutkinnon tai koulutuksen (tuva) perusteiden **ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita**.
  - *"siten kuin tutkinnon muodostumisesta pakollisten tutkinnon osien osalta tutkinnon perusteissa määrätään ja mitä valinnaisten tutkinnon osien osalta tutkinnon perusteissa mahdollistetaan"*

4. Mihin tunnustetaan?

- **Ammatillisiin pakollisiin** tutkinnon osiin
- **Ammatillisiin valinnaisiin** tutkinnon osiin
  - Tutkinnon perusteiden ammatilliset valinnaiset
  - Toisen osaamisalan pakollinen tutkinnon osa
  - Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa (huom! Ei tehdä näitä tunnustamista varten!)
  - Tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta
  - Korkeakouluopinnot
  - Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja
- **Yhteisten tutkinnon osien pakollisiin** osa-alueisiin
- **Yhteisten tutkinnon osien valinnaisiin** osa-alueisiin
- Osaamispisteet **määritelty tai vaihteluväli** (1-25 osp)
- **AT ja EAT** vain ammatilliset tutkinnon osat

5. Mistä tunnustetaan?

- Aiemmin hankitusta osaamisesta **on toimivaltaisen viranomaisen antama todistus** tai opintosuoritusote tai vastaava asiakirja, jossa on tiedot opiskelijan osaamisen arvioinnista (työtodistukset tai harrastustoiminnan todistukset eivät ole näitä!).
- **Alkuperäinen** dokumentti tai oikeaksi todistettu kopio nähtävä **tai Koski-linkki** (opiskelijan antama kuvakaappaus)
- Tunnustaminen **alkuperäisistä asiakirjoista**, ei jo tunnustetuista
- Suoritusten **sisältö on kuvattu riittävästi**, jotta osaamisen **vastaavuus ja ajantasaisuus** voidaan arvioida ja **tarvittaessa määritellä laajuus** osaamispisteinä.
- Todistuksessa tulee olla **arvosanat**, jotka voidaan **tarvittaessa muuntaa eri asteikolle**.
  - **Huom!** Osaaminen tunnustetaan aina **alkuperäisten arvosanojen mukaisesti**.

6. Tunnustaminen ulkomaalaisista todistuksista

- Mikäli suoritettavaan tutkintoon tunnustetaan **ulkomailla suoritettuja** tutkinnon osia tai korkeakouluopintoja, niin näitä aiempia suorituksia koskevat dokumentit tulee olla **käännettynä Suomessa toimivalla virallisella kielenkääntäjällä**. Lisätietoja <http://www03.oph.fi/kaantajat/>
- Usein ulkomaisen todistuksen sisällön vastaavuutta ei voida määritellä, joten opiskelija ohjataan **suoraan näyttöön**.

7. Miten tunnustetaan ja kuka tunnustaa?

- Osaamisen tunnustaminen **sisällyttämällä** (suorat siirrot)
  - **voimassa** olevat tutkinnot
  - Voimassa oleviksi katsotaan myös siirtymäajalla olevat
  - **opinto-ohjaaja**
- Osaamisen **tunnustaminen arvioimalla osaamisen vastaavuus ja ajantasaisuus**
  - **Ei-voimassa** olevat tutkinnot ja **osaamispisteiden määrittelyä tai arvosanan määrittelyä** vaativat
  - **Ammatillisissa kaksi opettajaa, yhteisissä tutkinnon osissa yksi opettaja**
- **Ohjaus näyttöön** tai muuhun osaamisen osoittamiseen
  - **vastuupettaja**

8. Osaamisen vastaavuuden ja ajantasaisuuden arviointi

- Osaamisen **vastaavuus** arvioidaan **vertaamalla** suoritettavan tutkinnon perusteisiin.
- Osaamisen **ajantasaisuus** arvioidaan
  - opiskelijan esittämien **dokumenttien**, kuten työtodistukset tai portfolio, perusteella
  - **haastattelussa tai testissä.**
  - voidaan arvioida myös toiminnassa
    - **Huom! Ei ole näyttö, arvosanoja ei anneta**

9. Arvosanan korottaminen

- **Opiskelijalla** on oikeus pyytää mahdollisuutta korottaa hyväksyttyä arvosanaa.
- **Opiskelija keskustelee** korottamispyynnöstä aina vastuuopettajan tai ammatinopettajan tai aineenopettajan kanssa.
- Suunnitelman korottamisesta **vastuuopettaja kirjaa** opiskelijan HOKS:n.

10. Arvioinnin tarkistaminen

- **Vastuupettaja ja/tai arvioiva opettaja selvittävät** opiskelijalle arvioinnin tarkistamisen ja oikaisumenettelyn ennen näyttöä.
- **Opiskelijalla on oikeus** pyytää osaamisen arvioinnin tarkistamista **arvioijilta/arvioijalta**. Arvioinnin tarkistamista voi pyytää arvioijien tai arvioijan päättämästä **arvosanasta tai tunnustamispäätöksestä**.
- **Vastuupettaja ohjaa** opiskelijaa tarkistuspyynnön laatimisessa ja lähettämisessä arvioijille.
- Arvioinnin tarkastamisen päätös ja mahdollisesti korjattu arviointipäätöksen **tiedot arvioiva opettaja kirjaa opiskelijan Wilmaan** ja keskustelee opiskelijan kanssa tarkistamista koskevasta päätöksestä.

11. Arvioinnin oikaisu

- Jos **opiskelija** on tyytymätön arvioinnin tai tunnustamisen tarkistamista koskevaan päätökseen, hän **voi pyytää siitä oikaisua asianomaiselta työelämätoimikunnalta** kirjallisesti.
- **Vastuuopettaja ohjaa** opiskelijaa oikaisupyynnön tekemisessä ja oikaisupyynnön osoittamisessa oikealle työelämätoimikunnalle.
- Arvioinnin oikaisupäätöksen ja mahdollisesti korjatun arviointipäätöksen **arvioiva opettaja kirjaa** opiskelijan Wilmaan.

12. Salassapito ja tietosuoja

- Henkilötietoja sisältävien dokumenttien käsittelyssä on huomioitava, mitä on säädetty **tietosuojasta ja salassapidosta**.
  - aikaisemmat todistukset Wilmaan HOKSin liitteiksi oikein nimettyinä